

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Vår ref:
25/00598-2

Saksbehandler:
Eline Skogerbø Sørhaug

Dato:
2. oktober 2025

Barneombudets høringsvar – forslag til endringer i utlendingsloven samt tilhørende forskriftsbestemmelser for gjennomføring av forordning om asyl- og migrasjonshåndtering og kris- og force majeure forordningen av 2024 i norsk rett

Barneombudet viser til ovennevnte høring med frist 07. oktober 2025. I dette høringsvaret begrenser vi oss til å gi innspill på det som gjelder AMMR artikkel 22., 23. og 21. Vi ønsker å fremheve at:

- Departementets vurderinger av barns rettigheter er mangelfullt utredet
- Det må tydeliggjøres hvordan barnets beste og barns rett til å bli hørt skal ivaretas i asyl- og migrasjonssaker etter norsk rett

1. Mangelfull utredning av barns rettigheter

Barneombudet er positive til at flere av de prosessuelle kravene for barn styrkes i AMMR. Likevel mener vi at barns rettigheter er mangelfullt utredet i høringsnotatet. Det er ikke beskrevet i høringsnotatet hvilke konsekvenser flere av endringene vil ha for praktiseringen av reglene i Norge. Vi mener at dersom styrkingen av kravene til prosessuelle rettigheter for barn skal få reell betydning, kreves det tilpasninger i både norsk regelverk og praksis.

Norge er kun bundet av deler av EU-pakten, og er dermed ikke formelt bundet av henvisninger til definisjoner og bestemmelser i regelverket som faller utenfor Dublin-samarbeidet eller som Norge ikke er bundet av gjennom andre avtaler med EU. Det er derfor særlig viktig med en redegjørelse av hvilke konsekvenser lovendringene vil føre til i norsk kontekst. Flere av tiltakene gir også valgmuligheter for hvordan disse implementeres i nasjonalt regelverk. Departementet bør derfor vurdere og synliggjøre hvordan valgene ved implementering av reglene kan påvirke barn.

2. Skjerpet krav til høring av barn (artikkel 22)

AMMR artikkel 22 stiller skjerpede krav til høring av barn. Det stilles blant annet krav til at den som intervjuer barn skal ha kunnskap om rettigheter og spesielle behov barn har, i tillegg til at intervjuet gjøres på en barnevennlig måte og miljøet er tilpasset barn. Det fremgår ikke av høringsvaret hvordan dette skal sikres i norsk rett. Barneombudet viser for øvrig til at FNs

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

barnekomité har påpekt at intervjuer med barn bør gjøres av profesjonelle, og at miljøet barna intervjues i og metodene som brukes må være tilpasset barn. Barneombudet mener derfor at disse kravene bør innarbeides i utlendingsforskriften.

3. Krav til vurdering av barnets beste (artikkel 23)

I AMMR artikkel 23 står det at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn og det stilles strenge krav til at vurderingen må gjøres av kompetent personale med nødvendige kvalifikasjoner og ekspertise. I høringsnotatet er det ikke redegjort for om det er nødvendig med tilpasninger i de norske reglene for å overholde kravene som stilles i artikkel 23. Vi etterlyser derfor en nærmere redegjørelse av hvorvidt det er nødvendig med en konkret implementering av disse kravene, og en vurdering av hvordan dette skal overholdes i norsk praksis.

Vi ønsker å fremheve at norske myndigheter har en plikt til å vurdere barnets beste i alle saker som berører barn, jf. Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 3 nr. 1. For å finne ut hva som er barnets beste i den konkrete saken må barnet få mulighet til å uttrykke sin mening. Barns rett til å bli hørt er også forankret i FNs barnekonvensjon artikkel 12. Ettersom dette er grunnleggende rettigheter som er nedfelt i Grunnloven og FNs Barnekonvensjon må det gjøres en vurdering av hva som er barnets beste, herunder gi barnet mulighet til å uttrykke sin mening, i alle saker som gjelder barn. Dette gjelder blant annet i saker etter AMMR artikkel 22 der retten til personlig intervju er begrenset. Det er også særlig viktig i vurderingen av hvilken medlemsstat som er ansvarlig for enslige mindreårige etter AMMR artikkel 25 nr. 5. Der står det at dersom en mindreårig ikke har en familiær relasjon i en medlemsstat, et det medlemsstaten hvor den mindreåriges første søknad ble registrert som er ansvarlig.

4. Rett til juridisk hjelp (artikkel 21)

Barneombudet er positivt til at det i AMMR artikkel 21 fastsettes krav til juridisk bistand. Vi er imidlertid usikre på om dagens veiledningsordninger i utlendingsforvaltningen er tilstrekkelig for å overholde kravene juridisk bistand i AMMR artikkel 21, og mener departementet bør utrede dette nærmere.

5. Internering av barn

Slik Barneombudet forstår det er det ikke lagt opp til noen utvidet mulighet til internering av barn etter AMMR. Vi vil likevel fremheve at vi mener prinsipielt at det ikke bør være adgang til å internere barn i utlendingssaker. Det følger av FNs barnekonvensjon artikkel 37 (b) at pågrepelse, frihetsberøvelse eller fengsling av barn bare skal kunne skje som en siste utvei og for kortest mulig tid.

Med vennlig hilsen

Ivar Stokkerei
fagsjef

Eline Skogerbø Sørhaug
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

Torggata 2-4,
0181 Oslo

post@barneombudet.no
+47 22 99 39 50

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

barneombudet.no
EHF/org.nr.: 971527765